

พฤติกรรมการละเมิดกฎหมายควบคุมความเร็วของผู้ใช้ทางพิเศษ :
กรณีศึกษาทางพิเศษชั้นที่ 2

ร้อยตำรวจเอก มนสิข ชุนดี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสังคมศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมวิทยา ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา
คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2551
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE BEHAVIOR IN BREAKING SPEEDING LAW OF EXPRESSWAY DRIVERS :
A CASE STUDY OF EXPRESSWAY DIVISION 2

Police Captain Monnasich Chunee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Sociology
Department of Sociology and Anthropology
Faculty of Political Science
Chulalongkorn University
Academic Year 2008
Copyright of Chulalongkorn University

511220

หัวข้อวิทยานิพนธ์

พฤติกรรมการละเมิดกฎหมายควบคุมความเร็วของผู้ใช้ทางพิเศษ:

กรณีศึกษาทางพิเศษชั้นที่ 2

โดย

ร้อยตำรวจเอกมนสิข ชุนดี

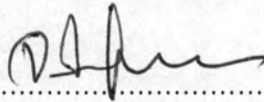
สาขาวิชา

สังคมวิทยา

อาจารย์ที่ปรึกษา

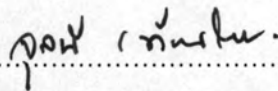
รองศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล

คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

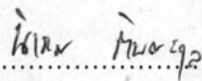

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์
(ศาสตราจารย์ ดร.จรัส สุวรรณมาลา)

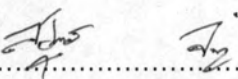
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จูลี เทียนไทย)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.นิเทศ ตินณะกุล)

..... กรรมการ
(อาจารย์ สุมนทิพย์ จิตสว่าง)

มนสิช ชุนดี : พฤติกรรมการละเมิดกฎหมายควบคุมความเร็วของผู้ใช้ทางพิเศษ:กรณีศึกษาผู้ใช้ทางพิเศษชั้นที่ 2. (THE BEHAVIOR IN BREAKING SPEEDING LAW OF EXPRESSWAY DRIVERS: A CASE STUDY OF EXPRESSWAY DIVISION 2) อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ดร.นิเทศ ดินณะกุล, 160 หน้า.

การศึกษาเรื่อง " พฤติกรรมการละเมิดกฎหมายควบคุมความเร็วของผู้ใช้ทางพิเศษ " มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามุมมองของผู้ใช้ทางพิเศษ ถึงสาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมความเร็ว และความเหมาะสมของกฎหมายควบคุมความเร็ว โดยทำการศึกษากลุ่มตัวอย่างผู้ขับขี่ที่ขับรถยนต์โดยใช้ความเร็วเกินกฎหมายกำหนดบนทางพิเศษและถูกจับกุม จำนวน 391 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative) ด้วยการเก็บแบบสอบถาม และเชิงคุณภาพ (Qualitative) ด้วยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) กลุ่มตัวอย่าง 9 กรณีศึกษา ผลการศึกษาพบว่า

ผู้ขับขี่ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 261 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และเป็นเพศหญิง จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 33.2 มีอายุระหว่าง 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.9 มีการศึกษาในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 54.7 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 45.0 รถยนต์ที่ใช้คือ รถยนต์นั่งส่วนบุคคล คิดเป็นร้อยละ 70.3 ระยะเวลาการขับขี่ส่วนใหญ่ขับขี่เป็นเวลาระหว่าง 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.6 ได้รับใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ส่วนบุคคล (5ปี) คิดเป็นร้อยละ 39.6 และใช้ทางพิเศษ น้อยกว่า 10 ครั้งต่อหนึ่งสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 50.6

ผู้ขับขี่ส่วนใหญ่เชื่อว่า สาเหตุและปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการฝ่าฝืนกฎหมายควบคุมความเร็วของผู้ใช้ทางพิเศษ คือ ต้องการให้ถึงที่หมายโดยเร็ว และจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกพบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความเชื่อมั่นว่า รถยนต์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบันมีสมรรถนะสูงและมีระบบความปลอดภัยที่ดีพอ สามารถขับขี่ได้เกิน 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยไม่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุ

ผู้ขับขี่เชื่อว่า กฎหมายควบคุมความเร็วรถยนต์ในปัจจุบันไม่เหมาะสม ล้าหลัง และต้องแก้ไข โดยเห็นควรให้แก้ไขข้อจำกัดความเร็วเป็นไม่เกิน 130 กิโลเมตรต่อชั่วโมง และเห็นว่าบทกำหนดโทษปรับไม่เกิน 1,000 บาท มีความเหมาะสมแล้ว แต่เห็นควรให้เจ้าหน้าที่ตำรวจพิจารณาเปรียบเทียบปรับตามอัตราความเร็วที่ฝ่าฝืน

ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา.....ลายมือชื่อนิสิต.....
สาขาวิชาสังคมวิทยา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา 2551.....

4881148424 : MAJOR SOCIOLOGY

KEYWORDS : BEHAVIOR/BREAKING/SPEEDING LAW/EXPRESSWAY/DRIVERS

MONNASICH CHUNDEE : THE BEHAVIOR IN BREAKING SPEEDING LAW OF EXPRESSWAY DRIVERS : A CASE STUDY OF EXPRESSWAY DIVISION 2.

THESIS ADVISOR: Assoc. Prof. Dr. NITHET TINNAKUL, 160 pp.

This thesis was the study of expressway drivers' behavior in breaking speeding law. Its purpose was to determine the attitude about reasons and factors influencing the behavior in breaking speeding law among the expressway drivers and the suitable of speeding Law. The questionnaire was distributed to participants, 391 drivers whom were arrested due to drive over speed limit on expressway and in-depth interview was conducted to 9 of them. The findings were as follows:

Sorting by gender, the majority were male, 261 drivers or equal to 66.8%, 130 or 33.2% were female. 37.9% aged between 18 – 25 years. About education and occupation, 54.7% had a bachelor's degree and 45% were employees. 70.3% shown as driving personal car, 38.6% had driven from 1-5 years and 39.6% got 5-years driving license. 50.6% used the expressway less than 10 times per week.

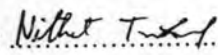
Most of the drivers believed that the reasons and factors influencing the breaking speeding law behavior were in hurry to reach the destination. Additionally, according to in-depth interview, most of them were convinced in the high performance and safety systems of the cars which were able to drive over 80 km/hr safely.

The drivers believed that Speeding Law, nowadays, was not suitable, out-of-date and should be amended, to not more than 130 km/hr. concerning a penalty, they agreed to not more than 1,000 baht fine and the suitable amount was as the officers' decision according to the violated speed.

Department : Sociology and Anthropology

Student's Signature:

Field of Study : Sociology

Advisor's Signature:

Academic Year : 2008

กิตติกรรมประกาศ

พุดิกรรมการละเมิดกฎหมายควบคุมความเร็วของผู้ใช้ทางพิเศษ: กรณีศึกษาทางพิเศษขั้นที่ 2 ถือเป็นอีกหนึ่งความภาคภูมิใจของผู้วิจัย ที่สำเร็จได้เพราะมีผู้คอยสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ตลอดมา ด้วยความเอื้ออาทรและน้ำใจที่มีจากบุคคลหลายท่านทั้งที่เป็นนักวิชาการ และสามัญชนธรรมดา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. นิเทศ ตินณะกุล อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จลณี เทียนไทย ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และ อาจารย์ สุมนทิพย์ จิตสว่าง กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งคอยให้คำแนะนำชี้แนะ และให้ความช่วยเหลือต่างๆ จนกระทั่งผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ร้อยตำรวจเอกอุดมศักดิ์ สุวรรณแสง สารวัตรฝ่ายการต่างประเทศ 3 กองการต่างประเทศ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญที่สุดที่คอยช่วยเหลือในทุกสิ่งทุกอย่าง รวมทั้งสร้างรอยยิ้มและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาโดยตลอด

ผู้วิจัยขอขอบคุณ พี่ เพื่อนและน้อง อาชญาวិทยา และสังคมวิทยา คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย รุ่น 2547 และ 2548 ทุกคน และพี่ทิพย์ห้องภาค ที่คอยดูแลเป็นห่วงเป็นใยผู้วิจัยตลอดเวลา

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา นางสาวรัชย์สิรี มั่งสิงห์ รวมทั้งน้องกวางซึ่งเป็นผู้ที่คอยสนับสนุน และเอาใจใส่เป็นกำลังใจให้ผู้วิจัยตลอดมา ผู้วิจัยขอมอบความสำเร็จครั้งนี้ให้เป็นของทุกท่าน และขอกราบขอบพระคุณทุกท่านด้วยความจริงใจมา ณ ที่นี้

สารบัญ

ช

หน้า

บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย.....	7
1.3 ขอบเขตการวิจัย.....	7
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	8

บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเรื่องพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์.....	9
2.2 แนวคิดเรื่องความปลอดภัยบนท้องถนน.....	17
2.3 แนวคิดเรื่องการกำหนดความเร็ว.....	20
2.4 กฎหมายว่าด้วยเรื่องการใช้ความเร็วบนทางพิเศษและกฎหมายทางพิเศษ.....	22
2.5 มาตรการบังคับใช้กฎหมาย.....	23
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	34

บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย

3.1 ระเบียบวิธีวิจัย.....	38
3.2 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา.....	39
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	40
3.4 การทดสอบเครื่องมือ.....	40

3.5 เครื่องมือในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ	41
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
3.8 เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น.....	42
3.9 ข้อมูลเชิงคุณภาพกลุ่มตัวอย่างประชาชน.....	44
บทที่ 4 ผลการศึกษาวิจัย การวิเคราะห์ข้อมูล และการอภิปรายผลการศึกษา	
4.1 ผลการศึกษาวิจัย.....	45
4.2 ผลการทดสอบค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรพฤติกรรม การละเมิดกฎหมายควบคุมความเร็วของผู้ใช้ทางพิเศษ	66
4.3 ผลการทดสอบสมมุติฐาน.....	77
4.4 ผลการศึกษาจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง.....	79
4.5 การอภิปรายผลการศึกษา.....	113
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	115
5.2 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	124
5.3 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	125
5.4 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยเพิ่มเติม.....	127
รายการอ้างอิง.....	128
ภาคผนวก.....	133
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	160

ตารางที่ 1.1 จำนวนรถยนต์นั่งส่วนบุคคลไม่เกิน 7 ที่นั่ง ที่จดทะเบียนสะสม ในช่วงปี พ.ศ.2548 - กันยายน 2550.....	1
ตารางที่ 1.2 สถิติอุบัติเหตุรถยนต์จักรยานยนต์ได้รับความเสียหาย และมีผู้ได้รับบาดเจ็บ/เสียชีวิตบนทางพิเศษ ระหว่างเดือน มกราคม 2548 ถึง ธันวาคม 2550.....	3
ตารางที่ 1.3 แสดงสถิติการกวดขันจับกุมผู้ขับขี่รถยนต์บนทางพิเศษ ที่ฝ่าฝืนใช้ความเร็วเกินกว่าที่กฎหมายกำหนด ตั้งแต่ มกราคม 2548 ถึง ธันวาคม 2550.....	6
ตารางที่ 2.1 แสดงประมาณการต้นทุนอุบัติเหตุทางถนนของประเทศไทย เมื่อปี 2545.....	18
ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละ ข้อมูลทั่วไปของประชาชน ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนทั้งหมด 391 คน.....	44
ตารางที่ 4.2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายจราจร เรื่อง การควบคุมความเร็วรถ.....	48
ตารางที่ 4.3 กระบวนการรับรู้ และกระบวนการคิด.....	50
ตารางที่ 4.4 พฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	51
ตารางที่ 4.5 กระบวนการรับรู้ และกระบวนการคิด.....	53
ตารางที่ 4.6 ระดับทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายการจำกัดความเร็ว และการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ตำรวจทางพิเศษ.....	57
ตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่ทำให้คนส่วนใหญ่ขับรถยนต์เกิน 80 กิโลเมตรต่อชั่วโมงบนทางพิเศษ.....	59
ตารางที่ 4.8 ความเร็วที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่ามีความเหมาะสมในการแก้ไขกฎหมายให้สามารถขับขี่ได้.....	61
ตารางที่ 4.9 ข้อเสนอแนะอื่นๆ.....	62
ตารางที่ 4.10 ตัวแปรเพศที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	64
ตารางที่ 4.11 ตัวแปรช่วงอายุที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	65
ตารางที่ 4.12 ตัวแปรระดับการศึกษาที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	66
ตารางที่ 4.13 ตัวแปรอาชีพที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	67
ตารางที่ 4.14 ตัวแปรประเภทใบอนุญาตที่ได้รับที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	68
ตารางที่ 4.15 ตัวแปรระยะเวลาที่ขับขี่ที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	69
ตารางที่ 4.16 ตัวแปรประเภทรถที่ขับขี่ที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรมการขับขี่รถยนต์.....	70

ตารางที่ 4.17 ตัวแปรความถี่ในการใช้บริการทางพิเศษที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรม การขับขีรถยนต์.....	71
ตารางที่ 4.18 ตัวแปรระดับความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายจราจรที่มีอิทธิพลต่อระดับ พฤติกรรมการขับขีรถยนต์.....	72
ตารางที่ 4.19 ตัวแปรกระบวนการรับรู้และกระบวนการคิดที่มีอิทธิพลต่อระดับพฤติกรรม การขับขีรถยนต์.....	73
ตารางที่ 4.20 ตัวแปรระดับทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการบังคับใช้กฎหมายที่มีอิทธิพลต่อระดับ พฤติกรรมการขับขีรถยนต์.....	74
ตารางที่ 4.21 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบน ทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 1.....	84
ตารางที่ 4.22 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 2.....	85
ตารางที่ 4.23 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 3.....	86
ตารางที่ 4.24 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 4.....	87
ตารางที่ 4.25 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 5.....	88
ตารางที่ 4.26 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 6.....	89
ตารางที่ 4.27 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 7.....	90
ตารางที่ 4.28 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 8.....	91
ตารางที่ 4.29 ผลการวัดระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมายควบคุมความเร็วบนทางพิเศษ ผู้ให้สัมภาษณ์ กรณีศึกษาที่ 9.....	92

สารบัญแผนภาพ

ฎ

หน้า

แผนภาพที่ 1	ทางด่วนช่วงทางปลอด.....	146
แผนภาพที่ 2	ทางด่วนบริเวณการเปลี่ยนช่อง.....	147
แผนภาพที่ 3	ทางด่วนบริเวณทางเชื่อม.....	148